

2 СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Обов'язкові складові кваліфікаційної роботи магістра та порядок їх розташування:

- Титульний аркуш;
- Завдання на кваліфікаційну роботу;
- Реферат (українською та англійською мовами);
- Зміст;
- Перелік скорочень, умовних познач, символів, одиниць і термінів;
- Вступ;
- Основна частина роботи (розділи та підрозділи роботи);
- Висновки;
- Перелік джерел посилання;
- Додатки (у разі потреби).

Кожен із цих структурних компонентів необхідно починати з нової сторінки.

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ є першою сторінкою кваліфікаційної роботи та оформляється за зразком, наведеним у додатку Б.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (технічне завдання) є другою і третьою сторінками кваліфікаційної роботи. Завдання містить інформацію про мету та вихідні дані для проведення дослідження, інформацію щодо структури кваліфікаційної роботи (кількість сторінок, таблиць, рисунків, використаних джерел), етапи наукового дослідження та календарний план їх виконання (додаток В).

РЕФЕРАТ. Реферат призначено для ознайомлення з кваліфікаційною роботою магістра в цілому. Реферат повинен бути стислим, інформативним та містити відомості, які дають змогу зрозуміти суть роботи.

Реферат починають з інформації про структуру кваліфікаційної роботи – обсяг (кількість сторінок), кількість таблиць, рисунків, додатків, використаних джерел. Далі подають текст реферату в такій послідовності:

- об'єкт дослідження;
- мета дослідження;
- методи дослідження;
- результати дослідження (узагальнений короткий виклад основних результатів дослідження із зазначенням наукової новизни та, за наявності, практичного значення роботи).
- узагальнений висновок.

Після тексту реферату великими літерами в рядок у називному відмінку однини за абеткою через кому наводять 5-15 ключових слів (словосполучень). Ключові слова – це слова, які є визначальними для розкриття суті кваліфікаційної роботи. Обсяг реферату має складати одну сторінку формату А4. Реферат державною та англійською мовами подають на четвертій-п'ятій сторінках кваліфікаційної роботи. Зміст реферату українською (РЕФЕРАТ) та англійською (SUMMARY) мовами має бути ідентичним. Приклад складання реферату наведено в додатках Г.1-Г.2.

ЗМІСТ. Структурний елемент «Зміст» розташовують після реферату на шостій сторінці кваліфікаційної роботи. У змісті наводять назви й номери початкових сторінок таких структурних компонентів роботи: «Перелік скорочень, умовних познач, символів, одиниць і термінів», «Вступ», послідовно перелічують назви всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають заголовки), «Висновки», «Перелік джерел посилання», «Додатки» з їх назвою та зазначенням номера сторінки початку кожного додатку. Заголовки в змісті повинні точно повторювати заголовки в тексті роботи. Не можна скорочувати або давати їх у іншому формулюванні або послідовності. Розривати слова знаком переносу у «Змісті» не рекомендовано. Приклад оформлення змісту наведено в додатку Д.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ, УМОВНИХ ПОЗНАК, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ І ТЕРМІНІВ. Якщо цього вимагає робота і автор використовує маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їхній перелік може бути поданий у кваліфікаційній роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом на 7-й сторінці роботи. Перелік друкують за абеткою, ліворуч називають скорочення, а праворуч – їхнє докладне розшифрування (додаток Е).

ВСТУП. Структурний елемент «Вступ» розміщують після переліку скорочень (за наявності), починаючи з наступної сторінки. У вступі обґрунтовують актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи, ступінь її наукової розробленості, формулюють мету й завдання роботи, визначають об'єкт і предмет дослідження, відзначають наукову новизну дослідження.

Актуальність теми дослідження – важливість, значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам, перспективам розвитку, практичним завданням фізичної культури і спорту. Актуальність характеризує співвідношення між тим, що з даної проблеми вже відомо і що досліджується здобувачем вищої освіти уперше; вона свідчить про цінність наукових результатів магістерської кваліфікаційної роботи для певної галузі знань чи професійної сфери.

У ступені наукової *розробленості теми* потрібно вказати не лише авторів класичних підходів але й сучасних вітчизняних та зарубіжних вчених, які займаються дослідженням обраної теми. Також слід вказати на недостатньо вивчені положення, які потребують подальшого розвитку та зумовлюють вибір теми кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження – це загальна спрямованість дослідження на кінцевий результат якого прагне досягти здобувач освіти у процесі власного дослідження. Мета дослідження повинна бути тісно пов'язана з назвою теми кваліфікаційної роботи та відображати кінцевий очікуваний результат. Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно сформульовано мету роботи, настільки вдалими будуть її основні завдання, зміст, організація дослідження. Правильне визначення мети роботи дасть змогу виділити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Об'єктом дослідження є процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обрану для вивчення. Об'єкт дослідження спрямований на процес пізнання. У фізичній культурі і спорті об'єктами можуть виступати тренувальна та змагальна діяльність спортсменів різної кваліфікації; функціональний стан і фізична працездатність; техніко-тактична, психологічна та інтегральна підготовленість; методики та технології підготовки спортсменів; програмування тренувальних навантажень у різні періоди; інноваційні засоби тренування (технічні пристрої, цифрові технології, VR-тренажери тощо).

Предмет дослідження – це чітко означений аспект наукового вивчення процесу чи явища в межах об'єкта. Предметом дослідження є найбільш значущі властивості, сторони об'єкта, які підлягають вивченню. Предмет дослідження відповідає на запитання «Що саме в об'єкті вивчається?». Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи та саме на нього спрямована основна увага автора кваліфікаційної роботи. Отже, предмет обов'язково має бути вужчим за об'єкт і стосуватися наукової проблеми, яка реально існує.

Приклад формулювання мети, об'єкта та предмета дослідження:

Тема: Розвиток координаційних здібностей у дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

Мета дослідження – розробка й експериментальна перевірка ефективності комплексів вправ для розвитку координаційних здібностей дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

Об'єкт дослідження – процес розвитку координаційних здібностей спортсменок, що займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

Предмет дослідження – комплекси вправ для розвитку координаційних здібностей дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

Остаточне редагування вступної частини доцільно виконувати на завершальній стадії дослідження, коли досліджувана проблема постає перед автором у повному обсязі. Рекомендований обсяг «Вступу» – 2-3 сторінки. Приклад написання «Вступу» наведено в додатку Ж.

Основна частина кваліфікаційної роботи включає три розділи:

- 1 – ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ за темою дослідження;
- 2 – ЗАВДАННЯ, МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ – розділ, присвячений детальному опису методології наукового дослідження;
- 3 – РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ – розділ, присвячений опису і аналізу результатів власних досліджень, в обсязі достатньому для розкриття сутності окресленої наукової проблеми.

Розділи кваліфікаційної роботи можуть поділятися на підрозділи, пункти і підпункти. Кожен підрозділ, пункт і підпункт повинен містити закінчену інформацію.

У першому розділі «ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ», як правило, викладаються результати теоретичного аналізу проблеми дослідження, роз'яснюється термінологія та основні поняття, що будуть розглядатись у кваліфікаційній роботі, аналізуються праці тих авторів, які досліджували обрану проблему.

Огляд літературних джерел у кваліфікаційній роботі має продемонструвати, як дослідники та фахівці оцінюють досліджувану проблему. Він повинен охоплювати основні концепції, теоретичні підходи, сучасні дослідження та практичні напрацювання з обраної теми.

Отже, всі літературні джерела, які аналізуються, повинні бути впорядкованими та систематизованими за напрямками. При такому підході «ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ» буде складатися з кількох підрозділів і за структурою матиме логічний вигляд. Така структура дає можливість більш цілеспрямовано робити підбір та аналіз літературних джерел.

Приклад структуривання першого розділу:

Тема: Розвиток координаційних здібностей у дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

1 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1 Анатомо-фізіологічні особливості ковзанярів 10-12 років

1.2 Значимість координаційних здібностей у ковзанярському спорті

Орієнтовно в кожному другому абзаці ОГЛЯДУ ЛІТЕРАТУРИ має бути посилання на літературне джерело, наведене в СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

Обсяг першого розділу кваліфікаційної роботи магістра має складати 20-25 сторінок друкованого тексту.

Другий розділ «ЗАВДАННЯ, МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ» складається з трьох підрозділів:

1 Завдання дослідження.

2 Методи дослідження.

3 Організація дослідження.

Завдання дослідження – це конкретні питання, які потребують вирішення в процесі дослідження для досягнення поставленої мети. Завдання дослідження мають містити як теоретичний, так і практичний аспекти роботи, чітко показувати, що планується зробити (які теоретичні аспекти будуть проаналізовані, які підходи будуть порівнюватися, на що буде спрямовано експериментальну частину дослідження, які рекомендації мають бути розроблені на основі одержаних даних).

Завдання дослідження розкривають зміст предмета дослідження і формулюються у вигляді стислих і конкретних тез: «Проаналізувати...», «Встановити...», «Обґрунтувати...», «Оцінити...», «Систематизувати...»,

«Розкрити...», «Дослідити...» «Визначити...», «Розробити й апробувати...». Необхідно пам'ятати, що поставлені завдання визначають внутрішню логіку написання всієї кваліфікаційної роботи.

Приклад формулювання завдань дослідження:

2.1 Завдання дослідження

Мета дослідження – розробка та експериментальна перевірка ефективності комплексів вправ для розвитку координаційних здібностей дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

Завдання:

1. Провести аналіз науково-методичної літератури щодо питання розвитку координаційних здібностей у фігурному катанні на роликових ковзанах.

2. Виявити особливості розвитку координаційних здібностей спортсменок віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах.

3. Розробити комплекси вправ для розвитку координаційних здібностей дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах, та експериментально перевірити їх ефективність.

У підрозділі «Методи дослідження» автор подає перелік використаних у роботі методів для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження. Методи подаються в безпосередньому зв'язку зі змістом кваліфікаційної роботи – спочатку теоретичні методи, потім емпіричні та методи математичної статистики. Необхідно також вказати методи опрацювання наукових даних (якісні та кількісні).

Методи дослідження, які мають чіткий алгоритм їх застосування, повинні бути докладно описані у відповідних підпунктах. На початку підрозділу подається повний перелік усіх методів дослідження, а опис окремих методів надається у відповідних підпунктах.

Приклад подання методів дослідження:

2.2 Методи дослідження

Для реалізації визначених завдань, застосовано такі методи дослідження:

- 1) аналіз науково-методичною літератури;*
- 2) анкетування;*
- 3) тестування;*
- 4) педагогічний експеримент;*
- 5) методи математичної статистики.*

Аналіз науково-методичною літератури спрямований на визначення

актуальності дослідження та ступеня розробленості проблеми вченими. Були розглянуті літературні джерела стосовно фігурного катання на роликівих ковзанах як виду спорту, розвитку координаційних здібностей в цьому виді спорту та їх особливостей. Вказані теми допомагають визначити актуальність дослідження, ступінь вивченості проблеми.

Анкетування використано для збору результатів опитування респондентів на основі спеціально розробленого переліку питань. Проводилося воно з метою виявлення особливостей розвитку координаційних здібностей спортсменок віком 10-12 років. Анкета складалася з 10 питань, розподілених на 3 блоки. У ході проведення анкетування було опитано 11 респондентів – тренерів-викладачів спортивної школи.

Тестування. В експерименті було використано контрольні вправи для визначення рівня розвитку координаційних здібностей спортсменок віком 10-12 років.

У нашому дослідженні використано такі тести:

Тест №1 – Прокат на 2-х ногах стоячи.

Процедура тестування:

Початкове положення – ноги прямі, в колінному суглобі трохи зігнуті, стопи поставлені на відстань 5-7 см паралельно, обидва ковзани стоять на положі, спина пряма. Вправа виконується в русі, після коридору розбігу 30 м спортсмен приймає вихідне положення та зберігає його до кінця контрольного відрізка довжиною 50 м. Дозволяється 2 спроби, фіксується найкращий результат. Результат визначається в метрах, подоланих у коридорі тестування.

Тест №2 – Прокат на одній нозі.

Процедура тестування:

Спортсмен набирає швидкість у стартовому коридорі розміром 25 м. У підготовчому коридорі розміром 5 м котиться на двох ногах. Заїжджаючи в коридор тестування розміром 25 метрів, відриває ногу та котиться на одному ковзані. Потім розвертається і приступає до спроби на іншій нозі. Дозволяється 2 спроби на кожну ногу, фіксується найкращий результат. Результат визначається в метрах, подоланих у коридорі тестування.

Тест №3 – Балансування на гімнастичній півсфері.

Процедура тестування: спортсмен встає на півсферу двома ногами, після команди «Приготувалися!» приймає положення «чаплі». За командою «Почали!» включається секундомір. Спортсмен повинен простояти 60 с. Дозволяється 2 спроби на кожну ногу, фіксується найкращий результат.

Педагогічний експеримент проведено з метою з'ясування ефективності застосування тих або інших методів, засобів, форм, видів, прийомів і нового змісту навчання та тренування.

На початку експерименту було проведено первинне тестування, було сформовано контрольну та експериментальну групи, між якими не було виявлено достовірних відмінностей у результатах тестів.

Далі контрольна група займалася за звичною програмою, що включає стандартні засоби розвитку координаційних здібностей.

Експериментальна група займалася за тією ж програмою підготовки, але з включеним у її структуру експериментальним комплексом вправ для розвитку координаційних здібностей. У контрольній та експериментальній групах проведено однакову кількість занять протягом усього експерименту. Експеримент тривав протягом трьох місяців – із січня по березень 2024 року.

Для обробки результатів дослідження було використано загальноприйняті методи математичної статистики. Одержані дані було оброблено за допомогою Microsoft Office Excel. Для кожного з досліджуваних показників розраховувалися середнє арифметичне (M); середнє квадратичне відхилення (σ); помилка середньої арифметичної (m). Оцінка достовірності відмінностей середніх значень показників визначалася за критерієм вірогідності Ст'юдента (t).

У підрозділі «Організація дослідження» подається інформація про:

- етапи виконання кваліфікаційної роботи;
 - базу та терміни проведення експериментальної / практичної частини дослідження;
 - кількість осіб, що брали участь у дослідженні;
 - вікові, статеві та інші характеристики основної та контрольної груп (за наявності), критерії включення осіб в основну та контрольну групу;
 - етапи організації, реалізовані в експериментальній частині дослідження.
-

Приклад написання підрозділу «Організація дослідження»

2.3 Організація дослідження

1 етап – збір та аналіз літературних джерел стосовно ковзанярського спорту, розвитку координаційних здібностей в ковзанярському спорті та їх особливостей. Визначення мети й завдань роботи, об'єкта та предмета дослідження.

2 етап – розробка анкети (додаток Д), спрямованої на виявлення особливостей розвитку координаційних здібностей дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах, проведення анкетування. У ході проведення анкетування було опитано 11 респондентів – тренерів-викладачів спортивної школи.

3 етап – розробка комплексів вправ, спрямованих на розвиток координаційних здібностей дівчаток віком 10-12 років, які займаються фігурним катанням на роликових ковзанах. Комплекси вправ використовувалися в період із січня по березень 2024 року. Було розроблено 2 комплекси, кожен з яких включає в себе по 6 вправ.

4 етап – проведення педагогічного експерименту для з'ясування ефективності застосування експериментального комплексу вправ для розвитку координаційних здібностей. У експерименті взяло участь 2 групи спортсменок – контрольна та експериментальна. У дослідженні взяли участь 30 спортсменів групи початкової підготовки.

5 етап – обробка й аналіз одержаних результатів, формулювання висновків, оформлення роботи.

Третій розділ «РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ» є основою кваліфікаційної роботи. В ньому подають та аналізують фактичний матеріал, одержаний при проведенні експериментальної частини дослідження; зіставляють результати основної та контрольної груп; роблять узагальнення; порівнюють дані власного дослідження з даними наукової літератури. Подавати фактичний матеріал доцільно у вигляді зведених таблиць або із застосуванням ілюстративного матеріалу. Варто зазначити, що саме цей розділ свідчить про рівень теоретичної підготовки студента, його вміння аналізувати отримані дані, робити правильні висновки.

При написанні третього розділу доцільно подавати матеріал у певній послідовності:

❖ Спочатку наводиться загальна та порівняльна характеристика досліджуваного контингенту за визначеними показниками (методи дослідження).

❖ Досліджуються загальні особливості розвитку якостей або здібностей досліджуваного контингенту, аналізуються суб'єктивні дані за результатами анкетування щодо їх фізичного / функціонального / психічного стану. В таблицях, діаграмах подаються результати первинного обстеження контингенту контрольної та основної груп до проведення експериментальної частини дослідження, відзначається наявність або відсутність достовірних міжгрупових відмінностей.

❖ Обґрунтовується розроблений автором кваліфікаційної роботи комплекс вправ, спрямованих на розвиток здібностей, який практично впроваджувався в ході дослідження.

❖ Аналізується вплив розробленої та експериментально перевіреної ефективності комплексів вправ для розвитку здібностей тощо.

Закінчувати розділ потрібно коротким висновком, в якому узагальнюються основні положення, на яких автор хотів би наголосити.

ВИСНОВКИ. Висновки розміщують на наступній сторінці після викладення основної частини кваліфікаційної роботи. Висновки являють собою представлення у стислій формі підсумків проведеного дослідження. Саме тут коротко зазначають найбільш важливі теоретичні положення, які містять формулювання розв'язаної проблеми, оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності меті кваліфікаційної роботи та поставленим у вступі завданням; окреслюють елементи наукової новизни, надають пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного напрямку діяльності.

Кількість пунктів у висновках залежить від кількості завдань, які було поставлено в роботі. Кожний висновок має бути відповіддю на завдання. Іноді може бути кілька відповідей-висновків на кожне завдання. У першому пункті висновків, зазвичай, коротко оцінюють стан розробки проблеми. У другому-третьому пунктах подають якісні та кількісні показники одержаних результатів, обґрунтовують їх достовірність. У висновках необхідно наголосити, викласти рекомендації щодо використання результатів дослідження, доцільно висловити власне бачення подальших перспектив і напрямків дослідження проблеми.

Зразок «ВИСНОВКІВ» наведено в додатку Е.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. Подається після висновків на наступній сторінці. Використані джерела, на які автор робить посилання в тексті, характеризують обсяг роботи, яку виконав студент, рівень його знань і вміння працювати з літературою. До списку можуть включатися монографії, підручники, автореферати, дисертації, статті в періодичних виданнях, тези доповідей у збірниках, матеріали конференцій тощо. Посилатися рекомендовано на останні видання та публікації, які вийшли друком протягом останніх 5-7 років. Оптимальна кількість використаних джерел – 20-25 найменувань.

Бібліографічний опис використаних джерел складають відповідно до чинного стандарту з бібліотечної та видавничої справи (Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»). У переліку джерел бібліографічні описи подають у порядку, за яким джерела вперше згадуються в тексті. Порядкові номери бібліографічних описів у переліку джерел мають відповідати посиланням на них у тексті кваліфікаційної роботи (номерні посилання).

Усі джерела подаються мовою оригіналу, спочатку кирилицею, потім – латиницею. У тексті кваліфікаційної роботи повинні бути посилання на всі джерела, які наведено у списку. Приклад оформлення бібліографічного опису різних видів джерел наведено в додатку Ж.

ДОДАТКИ. Необов'язкова частина роботи. У додатках подають матеріал, який є необхідним для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи, але не може бути розміщений в основній частині через великий обсяг або спосіб відтворення. Додатки можуть містити:

- ілюстрації або таблиці допоміжного характеру;
- інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами кваліфікаційної роботи;
- опис технічних характеристик обладнання, що використовувалося тощо.

Додатки розміщують у порядку посилання на них у тексті кваліфікаційної роботи.

Якщо в роботі один додаток, його позначають як ДОДАТОК А.